

Indusztriális kedélyesség

Totth Gitta (Manó Könyvek) beszámolója a 2014-es Frankfurteri Könyvvásárról

A Frankfurteri Könyvvásár a világ könyvpiacának nyolc hatalmas emeletes csarnokot megtöltő, évenként megrendezett, őszi rendezvénye. Egy csarnokot a házigazda német kiadók, egyet az angolszászok, egyet a média, egyet a nyomdaipari és könyvkereskedő cégek töltöttek meg, a többi csarnokon a világ más országainak kiadói osztoznak. A világméretű seregszemle meghatározás jó pár évvel ezelőtt még helytálló volt, az ideai könyves és szerzői jogi vásárra ez azonban már megkérdőjeleződött.

Az első napon a vásár felé igyekezve a villamoson azonnal találtunk ülőhelyet, aztán egy másik villamosra való átszállás után – arra a járatra szálltunk át, amelyik a vásárterület főbejáratánál, a város és könyvvásár szimbólumává is vált torony előtt tesz le – már nehezebb volt helyet szerezni, a beléptető kapun viszont megint simán átjutottunk, a csarnokok között menetrend szerint közlekedő kisbuszok sem voltak zsúfoltak, sőt az amerikai-angol csarnoknál is gyorsan ment a táskavizsgálat.

Kétségtelenül zsugorodott a vásár. Kevesebb a kiállító, a kis kiadók, füg-

getlen amerikai terjesztők jóval alacsonyabb számban vannak jelen, vagy már betagozódtak egy-egy nagyobb kiadói csoport kereskedelmi és kommunikációs védőszárnyai alá. Ez leginkább az angolszász csarnokon látszik, ott a vásártér is kisebb lett valamennyivel az elmúlt évek során. Erről a világméretű trendeket meghatározó piacról indult, és talán legjobban itt érezte a hatását az évekkel ezelőtt végbement racionalizálás.

A másik szembeszökő jelenség, hogy ázsiaiak szinte alig vannak, és mintha Dél-Amerikából is jóval kevesebben lennének. Pedig a könyvkiadás egész biztosan nem állt meg náluk sem. Ők valószínűleg a nagy közel- és távol-keleti vagy spanyol

nyelvterületeken vásárokon intézik azt, amit Amerika és Európa Frankfurtban. A nagy cégek – kiadók, ügynökségek és gyártók – pedig oda is elküldik a munkatársaikat. Miért jönne nekik akkor Európába?

A trendek talán a szépirodalomban, valamint a gyerek- és ifjúsági könyvek esetében bírnak a legkisebb jelentőséggel. Igazi szépírók mindig voltak és lesznek, és a gyerekkönyvek szerzői is mindig szívesen találnak ki újabb és újabb történeteket. Ezeket a területeken szerencsére a világtrendek nélkül is jól működik a könyvkiadás. Mi is előkészítettünk már mindent itthon jó előre: három napra találkozók leszervezve reggeltől estig, a külföldi partnerkiadóktól is megjöt-

Frankfurter Buchmesse / Stiftung Buchkunst

Frankfurter Buchmesse / Halle4

tek a 2015-ös újdonságokat megelőlegező katalógusok, a többségét már át is néztük.

Nem érezni nyomát semmiféle válságnak. Részünkről legalábbis. Azt azért irigykedve hallgatjuk, ahogy a német kiadói partnerek pénteken már az olvasók hadától rettegnek. Az erős német középosztály esetében az olvasás, sőt akár a felolvasások és író-olvasó találkozók is a napi kultúraforgasztás részei. A vásár vége felé pedig a német csarnokot megnyitják a nagyközönségnek, és érdeklődő felnőttek, sőt komplett iskolai osztályok rohamát állják ki ilyenkor a helyi kiadók.

Mi pedig abban bízhatunk, hogy bár az elmúlt egy-két évben nagy változásokba kezdtünk a kiadónknál, az előkészületek, a sok-sok kézirat átfésülése és elolvasása, majd a Frankfurtban töltött pár nap alatt sikerül majd olyan újdonságokat találnunk, hogy a zsebpénzüket beosztó lelkes magyar olvasóink a tavaszi könyves eseményeken itthon is megtalálják nálunk a nekik tetsző olvasnivalókat. A gyerekkönyves tárgyalások amúgy is többnyire könnyed, szinte

baráti légkörben zajlanak.

A Nobel-díjat is ez idő tájt szokta osztani a svéd akadémia. Ez is a vásár egy másik nagy témája, a „Nobel-díjgyanús” szerzővel rendelkező kiadók pedig rend szerint remélnék, találgatnak, kívárnak. Emiatt azonban végképp nincs okunk aggodalomra, kiadói csoportunk szépirodalmi kiadójának már van Nobel-díjasa, aki kevéssel a vásár után ünnepelte 85. születésnapját.

A vásár egyik legfurcsább helyszíne talán az Agent Center. Az egyik csarnok földszintjén helyezkedik el, és felülről nézve leginkább egy foci-pálya méretű osztályteremre hasonlít. Főleg az angolszász országok nagy ügynökségei töltik meg. Végtelennek tűnő sorokba és oszlopokba rendeződve, szorosan egymás mellett elhelyezkedő kis asztalok mögött ülnek listáikkal az ügynökségek szerzői jogokért felelős, többnyire komoly feketébe öltözött képviselői. Egy-egy különleges információ, például százazreket, milliókat érő kéziratokról, suttagó hírként terjed, de ez leginkább a hasonló nagy pénzekkel nagy piacokra vásároló európai kiadókat

érinti, amelyeknél szinte minden megjelenik, ami Amerikában felkerül egy-egy bestseller listára. Merthogy az ilyesmiből is rengeteg van.

Az ügynökközpont népe amúgy már pár nappal a vásár hivatalos kezdete előtt Frankfurtba érkezik, és Amerikából magukkal hozzák a sorozatokból ismert partikultúrát, hogy a Frankfurter Hof vagy más nagy hotel csarnokában esténként informálisabb közegben találkozzanak. Ennek eredményképpen a második napra egyesek kissé kialvatlanabbnak tűnnek, harmadnapra pedig 11 előtt jóval kevesebben ülnek be a padjukba.

Talán az Agent Centerben töltötte a napját az az idősebb fekete kabátos férfi is, aki egyik este, hazafelé menet a zsúfolt villamosmegállóban olyan kedélyes közvetlenséggel szólított meg minket, mintha egy kisvárosi buszváróteremben lettünk volna Magyarországon.

Csak belőle a kisvárosi hírek helyett egy, a New York-i felhőkarcolók tövéből hozott, remek történetet csalt elő a pillanat, az eső, a türelmetlenül túlközlő autósok, és a zsúfolt flaszter Frankfurtban...